

**Administrația
Prezidențială**

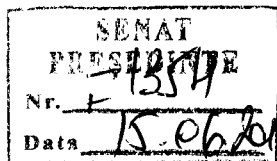
**Cancelaria
Ordinelor**

Telefon: 021.319.31.82
Fax: 021.411.18.78

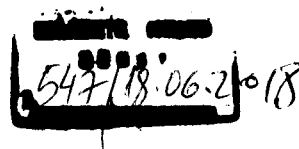
E-mail: cancelariaordinelor@presidency.ro
Web: www.presidency.ro

Nr. CA/...521/15.06.2018

Nesecret

Către:

SENATUL ROMÂNIEI
Domnului președinte CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU

Stimate domnule președinte,

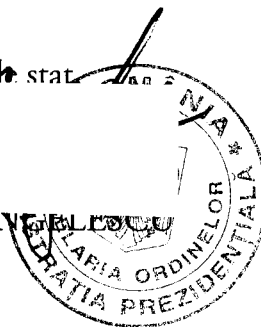
Avem onoarea de a vă trimite, alăturat, în copie, *Cererea de Reexaminare* formulată de domnul **Klaus-Werner Iohannis**, Președintele României, asupra *Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară*.

Totodată, vă aducem la cunoștință că originalul *Cererii de Reexaminare* a fost transmis domnului **Nicolae-Liviu Dragnea**, președintele Camerei Deputaților.

Cu deosebită stimă și considerație,

Consilier de stat

GHEORGHE ANGELESCU

R O M Â N I A

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

București, 15 iunie 2018

Domnului Nicolae - Liviu Dragnea

Președintele Camerei Deputaților

În temeiul articolului 77 alineatul (2) din Constituția României, republicată,

formulez următoarea

CERERE DE REEXAMINARE

asupra

Legii pentru modificarea și completarea

Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară

Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară vizează intervenții legislative de substanță ale unuia dintre cele mai importante acte normative ce reglementează activitatea autorității judecătorești. Prin conținutul lor normativ, unele dintre aceste dispoziții sunt neclare, lipsite de coerență și previzibilitate, putând afecta exigențele constituționale și standardele europene și internaționale în materie de independență și bună funcționare a sistemului judiciar, motiv pentru care se impune reexaminarea acestora de către Parlament.

1. Art. I pct. 3 din legea transmisă la promulgare introduce un nou alineat, alin. (3) la articolul 7 din Legea nr. 304/2004, cu următorul cuprins: „(3) *Configurația sălii de judecată trebuie să reflecte principiul egalității de arme în ceea ce privește așezarea judecătorului, procurorilor și avocaților.*”

În primul rând, dispoziția nou introdusă este una neclară și lipsită de previzibilitate, contrar cerințelor constituționale de calitate a legii. Din formularea textului, nu este clar în ce măsură poziția fizică a părților în sala de judecată afectează principiul egalității de arme, iar prin formularea generală, nu se deduce cu exactitate care este conținutul sintagmei „*configurația sălii de judecată*” și ce presupune o reconfigurare a sălilor de judecată folosite în prezent de instanțele din România astfel încât acestea să respecte principiul egalității de arme.

Principiul egalității de arme este o componentă a dreptului la un proces echitabil consacrat prin art. 21 alin. (3) din Constituție și art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, dar acesta nu se referă la pozițiile fizice pe care judecătorii, procurorii, avocații, părțile și ceilalți participanți la procedurile judiciare le ocupă în sălile de judecată, ci la justul echilibru procedural între părți, care trebuie să existe atât în procesele civile, cât și în cele penale.

Acest lucru a fost reținut și în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. În decizia pronunțată în cauza *Trăilescu c. României*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că locul ocupat de procuror în sala de judecată nu încalcă prevederile art. 6 par. 1 (dreptul la un proces echitabil) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. În această decizie, Curtea a reamintit că imparțialitatea în sensul art. 6 par. 1 din Convenție se definește prin absența prejudecăților ori a părerilor preconcepute. Existența acestora se analizează printr-un dublu demers: primul dintre acestea constă în încercarea de a determina care a fost convingerea interioară a judecătorului cauzei ori interesul său personal în cauza respectivă; cel de-al doilea demers constă în luarea măsurilor necesare asigurării garanțiilor pentru excluderea oricărui dubiu legitim asupra imparțialității instanței. În consecință, Curtea a statuat faptul că „*situația expusă referitoare la locul procurorului în sala de judecată nu este suficientă prin ea însăși pentru a pune în discuție principiul egalității armelor ori lipsa de imparțialitate și independență a judecătorului*”, în măsura în care, chiar dacă reprezentantul Ministerului Public avea o poziție fizică privilegiată în sala de judecată, acest lucru nu plasa acuzatul într-o situație concretă dezavantajoasă pentru apărarea intereselor sale.

În consecință, apreciem că formularea art. 7 alin. (3) este neclară și imprecisă, neputându-se deduce în ce măsură așezarea participanților la proces în sala de judecată influențează posibilitatea părților de a-și prezenta cauza sau probele și nici configurația potrivită care ar asigura respectarea principiului egalității de arme, contrar exigențelor constituționale de calitate a legii.

În al doilea rând, jurisprudența CEDO se referă strict la părți, nu și la avocații acestora. După cum putem observa, textul art. 7 alin. (3) din legea transmisă la promulgare se referă la „așezarea judecătorului, procurorilor și avocaților”, neexistând nicio trimitere la așezarea părților. Astfel, reglementarea acordă drepturi suplimentare persoanelor asistate de avocați față de cele care nu beneficiază de această asistență, realizându-se un regim juridic diferențiat pentru părțile din proces.

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a arătat că „*principiul egalității în drepturi presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite*” (Decizia nr.1/1994). De asemenea, potrivit jurisprudenței constante a Curții Constituționale, „*situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional*” (Decizia nr. 573/2011).

Față de jurisprudența constituțională menționată, considerăm că aceste dispoziții introduc o discriminare întrucât, în lipsa unui criteriu obiectiv și rațional, se instituie un tratament juridic diferit după cum părțile sunt sau nu asistate/reprezentate de avocat.

2. La art. I pct. 4 din legea transmisă la promulgare, în urma punerii în acord a dispozițiilor legii cu Decizia Curții Constituționale nr. 33/2018, forma adoptată pentru art. 9 din Legea nr. 304/2004 este următoarea: „*Hotărârile Secției pentru judecatori, respectiv ale Secției pentru procurori ale Consiliului Superior al Magistraturii, în orice alte situații decât cele prevăzute la art. 134 alin. (3) din Constituția României, republicată, în care Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește rolul de instanță de judecată în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor, pot fi atacate la secția de contencios administrativ a Curții de apel competente, conform dreptului comun*”.

Cu privire la modul în care Parlamentul a pus de acord legea de modificare a Legii nr. 304/2004 cu Decizia Curții Constituționale nr. 33/2018, în Decizia nr. 250/2018 Curtea menționează că „*în îndeplinirea atribuțiilor stabilite prin legea organică de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, în realizarea rolului său de garant al independenței justiției, Secțiile pentru judecatori și procurori pronunță și hotărâri cu caracter administrativ. Cu privire la aceste hotărâri, legea supusă controlului de constituționalitate vine și complinește vidul legislativ, statuând expres că ele pot fi atacate la secția de contencios administrativ*”.

a Curții de apel competente”, legea stabilind caracterul administrativ al acestor hotărâri.

Cu toate acestea, textul de la art. I pct. 4 din lege este în contradicție cu art. I pct. 5 din legea de modificare și completare a Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii aflată în procedură legislativă, prin care se introduce alin. (9) la art. 7 din Legea nr. 317/2004, *„Hotărârea secției corespunzătoare a CSM prevăzută la alin. 8, poate fi contestată de către persoanele prevăzute la alin. 7, la Secția I civilă a ÎCCJ. Contestația se soluționează în termen de 7 zile de la înregistrare, cu citarea părților. Întâmpinarea nu este obligatorie, iar dispozițiile art. 200 și 201 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările ulterioare, nu sunt aplicabile. Hotărârea pronunțată este definitivă”*.

Chiar dacă textul art. I pct. 5 din legea de modificare și completare a Legii nr. 317/2004 nu este încă un text în vigoare, răspunzând unor critici similare de neconstituționalitate, Curtea a statuat chiar recent, prin Decizia nr. 250/2018 că trimiterea la o normă care nu este aflată în vigoare *„a fost generată de faptul că procedura de modificare a celor două legi a fost declanșată simultan”*, iar obiectul Comisiei speciale care a analizat aceste legi a fost cel de a sistematiza și *„trata în mod unitar soluțiile legislative în domeniul dat în competență”*. În această situație, trimiterile nu se limitează la dispoziții aflate în vigoare, fiind evitată situația ca în etapa ulterioară a publicării și intrării în vigoare a legii să se opereze o nouă modificare a acesteia pentru înlăturarea paralelismelor, necorelărilor sau erorilor din cuprinsul său. Curtea a apreciat astfel că legiuitorul a dat expresie *„principiului legalității, în componenta sa privind claritatea și previzibilitatea normei”*.

Așadar, necorelarea art. I pct. 4 din legea transmisă la promulgare cu dispozițiile art. I pct. 5 din Legea de modificare și completare a Legii nr. 317/2004 generează o confuzie privind modul de aplicare a normei, fiind stabilite două reguli diferite cu privire la instanța competentă de a judeca contestația asupra unor hotărâri ale secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii, altele decât cele în materie disciplinară, contrar art. 1 alin. (5) din Constituție, în componenta sa privind claritatea, precizia și predictibilitatea normei.

3. Art. I pct. 5 introduce un nou alineat la art. 16 din Legea nr. 304/2004, respectiv alin. (3), cu următorul cuprins: *„Hotărârile judecătorești trebuie*

redactate în termen de cel mult 30 de zile de la data pronunțării. În cazuri temeinic motivate, termenul poate fi prelungit cu câte 30 de zile, de cel mult două ori”.

În Decizia nr. 33/2018, par. 107-108, Curtea Constituțională a reținut că sintagma „*cazuri temeinic motivate*” nu este una imprevizibilă, iar prelungirea termenului de redactare cu cel mult 60 de zile nu este de natură să afecteze soluționarea cauzei într-un termen rezonabil, „*identificarea și constatarea cazurilor temeinic motivate urmând a fi efectuate, de la caz la caz, de persoana competentă, potrivit legii, să verifice respectarea obligației legale de redactare în termenul de 30 de zile de la pronunțarea hotărârii judecătorești*”.

Cu toate acestea, atât Codul de procedură penală (art. 406 alin. 1), cât și Codul de procedură civilă (art. 426 alin. 5) precizează că hotărârea se redactează în cel mult 30 de zile de la pronunțare. Dată fiind existența acestor prevederi, apreciem necesară corelarea lor pentru respectarea normelor de tehnică legislativă referitoare la paralelismele legislative și cerințelor constituționale de calitate a legii.

De asemenea, stabilirea unui termen maximal de 90 de zile în care hotărârile judecătorești pot fi redactate nu ține cont de criterii obiective precum complexitatea deosebită a unor cauze sau volumul de activitate al instanței. Astfel, se creează riscul ca în cazurile temeinic motivate, judecătorii să nu fie în măsură să redacteze aceste hotărâri în termenul prevăzut de lege, consecința directă fiind reducerea calității motivărilor.

4. Art. I pct. 8 din legea transmisă la promulgare prevede la 21 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 că: „*Hotărârea de respingere a cererii de înaintare a excepției de neconstituționalitate, pronunțate de ultima instanță, este supusă căii de atac a recursului*”.

Prin Decizia nr. 321/2017, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 24 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară raportate la cele ale art. 29 alin. (5) teza a doua din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale sunt constituționale „*în măsura în care nu exclud posibilitatea formulării recursului împotriva hotărârii judecătorești de respingere a cererii de sesizare a Curții Constituționale pronunțate de ultima instanță în ierarhia instanțelor judecătorești*”.

Cu toate acestea, sintagma „*ultimă instanță*” folosită de legiuitor nu este una previzibilă, nefiind clar și precis care este obiectul reglementării, și anume dacă ea se referă la ultima instanță aflată în ierarhia instanțelor judecătorești, așa cum a

precizat Curtea Constituțională în decizia invocată, sau la instanța care pronunță o decizie definitivă într-un anumit caz. De asemenea, sintagma „*se respinge cererea de înaintare a excepției*” este diferită de termenii consacrați de Legea nr. 47/1992.

5. Art. I pct. 11 din legea transmisă la promulgare stabilește că atât propunerile privind judecătorii care fac parte din comisiile de concurs pentru promovarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, cât și propunerile privind numirea, promovarea, transferul, suspendarea și încetarea din funcție a magistraților-asistenți se înaintează Secției pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii (C.S.M.) și nu Plenului acestuia.

Art. 125 alin. (2) din Constituție stabilește că „*Propunerile de numire, precum și promovarea, transferarea și sancționarea judecătorilor sunt de competența Consiliului Superior al Magistraturii, în condițiile legii sale organice.*” Așadar, legiuitorul constituant a prevăzut competența C.S.M. în componența sa plenară, doar condițiile fiind cele stabilite prin legea sa organică. Sintagma „*în condițiile legii*” presupune faptul că Legea fundamentală lasă posibilitatea legiuitorului organic să detalieze procedurile în vederea realizării acestor atribuții, nu să transfere înseși atribuțiile privind cariera magistraților din competența C.S.M. ca organism colegial în competența secțiilor C.S.M.

Conform art. 134 alin. (2) din Constituție, cu excepția atribuției referitoare la îndeplinirea rolului de instanță de judecată în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și a procurorilor care se realizează prin secțiile sale, C.S.M. acționează ca un întreg, respectiv în Plenul său de 19 membri, în ceea ce privește adoptarea hotărârilor în general, atât pentru propunerea către Președintele României a numirii în funcție a judecătorilor și procurorilor, cu excepția celor stagieri, cât și pentru alte atribuții stabilite prin legea sa organică, în realizarea rolului său de garant al independenței justiției. Este de menționat faptul că dispozițiile referitoare la componența Plenului C.S.M. care nu cuprinde doar membri aleși din rândul magistraților, ci și membri de drept sau reprezentanți ai societății civile sunt de natură să întărească acest argument, componența Plenului C.S.M. fiind o garanție în plus pentru exercitarea atribuțiilor Consiliului Superior al Magistraturii în realizarea misiunii sale de garant al independenței justiției.

Norma criticată menționează ca destinatar al propunerilor Colegiului de Conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția pentru judecatori în ambele

cazuri mai sus enunțate, contrar rolului constituțional al C.S.M. prevăzut de art. 133 alin. (1) din Constituție.

Or, prin lege organică nu se pot modifica rolul și atribuțiile stabilite de Constituție pentru C.S.M. ca organism colegial, respectiv pentru secțiile sale, ca structuri cu atribuții în domeniul răspunderii disciplinare. Cel mult, se pot stabili doar pentru C.S.M. ca organism colegial alte atribuții pentru realizarea rolului de garant al independenței justiției. Rearanjarea rolurilor și atribuțiilor între Plenul C.S.M. și Secțiile C.S.M. conduce la afectarea rolului constituțional al C.S.M. și la depășirea atribuțiilor constituționale specifice Secțiilor, contrar art. 125 alin. (2), art. 133 alin. (1), precum și art. 134 alin. (2) și (4) din Constituție.

6. La art. I pct. 13 din legea transmisă la promulgare se modifică art. 30¹ alin. (2) din Legea nr. 304/2004, în sensul că: *„Raportul întocmit cu ocazia verificărilor va fi făcut public, prin afișare pe site-ul oficial al Înaltei Curți de Casație și Justiție.”*

Dispoziția introdusă obligă la publicarea unui astfel de raport în mod integral, fără a face o distincție între categoriile de informații conținute de acest raport. Din coroborarea dispozițiilor art. 9² din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, ale art. 8 din Legea nr. 14/1992 privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații și ale art. 30¹ din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară rezultă că aceste verificări vizează chiar modul de punere în aplicare în cadrul Centrului Național de Interceptare a Comunicațiilor a supravegheților tehnice realizate de organele de urmărire penală.

Publicarea în mod automat a informațiilor din respectivele procese-verbale califică, de fapt, respectivele informații (constatările, măsurile și autoritățile sau instituțiile sesizate) drept informații de interes public. Cu toate acestea, informațiile respective vizează proceduri judiciare aflate în curs sau finalizate.

În Decizia nr. 45/2018, Curtea Constituțională a reținut că o calificare *„tale quale drept informații de interes public a informațiilor care privesc procedurile judiciare, cu excepția celor pentru care Codul de procedură penală prevede caracterul nepublic, încalcă art. 1 alin. (3) privind statul de drept, art. 26 alin. (1) din Constituție referitor la obligația autorităților publice de a respecta și ocroti viața intimă, familială și privată”*. Mai mult, art. 12 alin. 1 lit. e) din Legea nr.

544/2001 privind liberul acces la informații exceptează de la liberul acces la informații de interes public *„informațiile privind procedura în timpul anchetei penale sau disciplinare, dacă se periclitează rezultatul anchetei, se dezvăluie surse confidențiale ori se pun în pericol viața, integritatea corporală, sănătatea unei persoane în urma anchetei efectuate sau în curs de desfășurare”*.

Conform Titlului IV, Capitolul IV al Codului de procedură penală, supravegherea tehnică reprezintă o metodă specială de supraveghere sau cercetare dispusă în baza unei proceduri reglementate de lege, în cursul urmăririi penale, iar înregistrările rezultate pot constitui mijloace de probă. Așadar, informațiile care vizează punerea în aplicare a acestor măsuri și constatările verificării acestui lucru fac parte tot din categoria informațiilor privind procedura derulată în timpul anchetei penale, motiv pentru care acestea sunt exceptate de la regimul informațiilor de interes public.

Așa cum a reținut Curtea Constituțională în Decizia nr. 45/2018, conferirea regimului de informații de interes public procedurilor judiciare, *„fragilizează regimul de protecție acordat atât informațiilor/datelor clasificate/private, cât și unor categorii de persoane, drept care încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. 3 privind statul de drept, art. 26 alin. 1 referitor la obligația autorităților publice de a respecta și ocroti viața intimă, familială și privată”*.

În plus, contradicția dintre această prevedere și cea a art. 12 alin. 1 lit. e) din Legea nr. 544/2001 generează o confuzie în aplicarea dispozițiilor, contrar exigențelor art. 1 alin. (5) din Constituție.

7. Art. I pct. 14 din lege modifică lit. b) a alin. (1) al art. 31 din Legea nr. 304/2004 în sensul că introduce completuri de doi judecători pentru judecarea contestațiilor împotriva hotărârilor pronunțate de judecătorii de drepturi și libertăți și judecătorii de cameră preliminară de la curțile de apel și Curtea Militară de Apel. În Decizia nr. 33/2018, par. 117, Curtea Constituțională a reținut că *„opțiunea legiuitorului cu privire la aceste aspecte nu constituie o problemă de constituționalitate, care să poată fi cenzurată pe calea controlului efectuat de Curte”*. Introducerea acestei modificări are un impact direct asupra bunei funcționări a instanțelor și a gradului de încărcare a acestora. Instituirea unor completuri de doi judecători la soluționarea contestațiilor împotriva hotărârilor pronunțate de judecătorii de drepturi și libertăți și judecătorii de cameră preliminară

de la curțile de apel și Curtea Militară de Apel presupune o reducere importantă a timpului alocat judecătorilor pentru motivarea hotărârilor, în condițiile în care numărul de judecători de la aceste instanțe rămâne același, ceea ce indirect afectează soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil.

În plus, în lipsa unui studiu de impact privind efectul unei astfel de prevederi asupra resurselor umane ale instanțelor și asupra soluționării cauzelor într-un termen rezonabil și mai ales asupra gradului de încărcare al instanțelor, apreciem că soluția legislativă trebuie reanalizată dat fiind și riscul de blocaj la care sunt supuse instanțele judecătorești prin instituirea acestei prevederi.

8. Art. I pct. 21 modifică alin. (1) al art. 41 din Legea nr. 304/2004 în sensul că transferă competența de înființare a secțiilor curților de apel și ale instanțelor din circumscripția acestora de la Plenul Consiliului Superior al Magistraturii la Secția pentru judecători a acestuia.

Această măsură este una de ordin organizatoric, care vizează buna funcționare a justiției și garantarea independenței sistemului judiciar, referindu-se la componenta instituțională a independenței justiției, în sensul existenței unor condiții de muncă adecvate și a unui număr suficient de magistrați ai instanței respective pentru a evita un volum de muncă excesiv.

Așa cum a reținut Curtea Constituțională în Decizia nr. 33/2018, din coroborarea normelor constituționale rezultă că independența justiției, principiu fundamental consacrat de Constituție, care, potrivit art. 152 alin. (1), „*constituie una dintre limitele materiale ale revizuirii Legii fundamentale, are două componente: componenta instituțională, care se referă la autoritatea care înfăptuiește justiția - instanța judecătorească și componenta individuală, care se referă la persoana care este investită cu puterea de a spune dreptul, jurisdictio, respectiv judecătorul. Ambele componente implică existența unor numeroase aspecte, cum ar fi: lipsa imixtiunii celorlalte puteri în activitatea de judecată, faptul că niciun alt organ decât instanțele nu poate decide asupra competențelor lor specifice prevăzute prin lege, existența unei proceduri prevăzute de lege referitoare la căile de atac ale hotărârilor judecătorești, existența unor fonduri bănești suficiente pentru desfășurarea și administrarea activității de judecată, procedura de numire și promovare în funcție a magistraților și, eventual, perioada pentru care sunt numiți, condiții de muncă adecvate, existența unui număr suficient de*

magistrați ai instanței respective pentru a evita un volum de muncă excesiv și pentru a permite finalizarea proceselor într-un termen rezonabil, remunerare proporțională cu natura activității, repartizarea imparțială a dosarelor, posibilitatea de a forma asociații ce au ca principal obiect protejarea independenței și a intereselor magistraților etc. (Decizia nr. 873 /2010).

Astfel, înființarea de secții ale curților de apel și ale instanțelor din circumscripția acestora sunt măsuri care vizează componenta instituțională a independenței justiției, așa cum aceasta a fost dezvoltată în jurisprudența Curții Constituționale. Transferul acestei atribuții de la Plenul C.S.M. la Secția pentru judecători a acestuia este de natură să contravină chiar rolului dat de legiuitorul constituant Consiliului Superior al Magistraturii, de garant al independenței justiției. O astfel de operațiune poate fi contrară și art. 134 alin. (2) și (4) cu privire la rolul constituțional al secțiilor C.S.M. și la faptul că numai C.S.M., în ansamblul său poate îndeplini și alte atribuții prevăzute de lege.

9. Art. I pct. 25 și 26 din legea transmisă la promulgare instituie și posibilitatea Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii de a convoca adunările generale ale instanței, respectiv de a solicita puncte de vedere adunărilor generale ale judecătorilor. Conform argumentelor mai sus prezentate, instituirea altor atribuții Secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii față de cele strict prevăzute de art. 134 alin. (2) din Constituție este de natură să încalce rolul C.S.M. prevăzut de art. 133 alin. (1) și atribuțiile acestuia, în componența sa plenară.

În plus, aceste modificări fac dificilă aplicarea dispozițiilor legale. Astfel, instituirea competenței Secției pentru judecători de a convoca adunările generale ale judecătorilor, în timp ce competența Plenului C.S.M. este menținută prin lege nu face altceva decât să diminueze rolul Plenului C.S.M. și să creeze confuzie în aplicarea acestei norme. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că „*de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate - care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat* (Decizia 447/2013). Așadar, această dublare de competență afectează claritatea normei în dimensiunea sa referitoare la calitatea legii.

Totodată, formularea punctelor de vedere de către adunările judecătorilor la solicitarea C.S.M. „sau, după caz, a secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii” ar permite, spre exemplu, Secției pentru procurori să solicite puncte de vedere adunărilor generale ale judecătorilor, acestea din urmă fiind obligate să dea curs solicitărilor, conform dispozițiilor legale. Modul în care norma este formulată poate conduce la depășirea rolului constituțional al Secțiilor C.S.M., așa cum acesta este prevăzut de art. 134 alin. (2) și (4) din Constituție.

10. Art. I pct. 27 din lege introduce un nou alineat la art. 53 din Legea nr. 304/2004, respectiv alin. (3), care prevede că auditarea sistemului de repartizare aleatorie a cauzelor pe complete de judecată se realizează sub conducerea Ministerului Justiției și cu implicarea societății civile și a organizațiilor profesionale ale magistraților. În prezent „*repartizarea cauzelor pe complete de judecată se face în mod aleatoriu, în sistem informatizat*”.

În Decizia nr. 33/2018, par. 121 – 123, Curtea Constituțională a reținut că „*auditarea sistemului de repartizare aleatorie a cauzelor*” se referă la verificarea sistemului informatizat în baza căruia se realizează repartizarea aleatorie a cauzelor pe complete de judecată.

Dată fiind importanța domeniului reglementat și a faptului că repartizarea aleatorie reprezintă una dintre garanțiile legale ale imparțialității justiției, apreciem că această precizare trebuie să se regăsească în mod expres în textul legii pentru a conferi dispozițiilor un grad suficient de precizie și claritate. În plus, pentru asigurarea unei proceduri transparente și obiective, este necesară includerea în textul legii a unor minime elemente privind regulile de desfășurare a acestei proceduri și actul, respectiv emitentul actului infralegal prin care se detaliază regulile de desfășurare a procedurii propriu-zise.

11. Art. I pct. 28 din lege modifică alin. (1) și alin. (1¹) ale art. 54 din Legea nr. 304/2004. Prin trimiterea de la alin. (1) la alin. (1¹) al art. 23 din Legea nr. 303/2004, normă ce nu se regăsește în forma aflată în vigoare, ci numai în Legea de modificare a Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, aflată în procedură legislativă, norma este neclară.

Recent, prin Decizia nr. 250/2018 Curtea Constituțională a arătat că trimiterea la o normă care nu este aflată în vigoare „a fost generată de faptul că procedura de modificare a celor două legi a fost declanșată simultan”, iar obiectul Comisiei speciale care a analizat aceste legi a fost cel de a sistematiza și „trata în mod unitar soluțiile legislative în domeniul dat în competență”. În această situație, trimiterile nu se limitează la dispoziții aflate în vigoare, fiind evitată situația ca în etapa ulterioară a publicării și intrării în vigoare a legii să se opereze o nouă modificare a acesteia pentru înlăturarea paralelismelor, necorelărilor sau erorilor din cuprinsul său.

Având în vedere că în data de 19.04.2018, Curtea Constituțională a respins obiecția de neconstituționalitate privind Legea de modificare a Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară și a admis, în aceeași zi, prin Decizia nr. 252/2018, obiecția de neconstituționalitate care viza Legea de modificare și completare a Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, semnalăm că parcursul celor două legi nu mai este unul *simultan*. În urma Deciziei Curții Constituționale nr. 252/2018, decizie de admitere a obiecțiilor de neconstituționalitate în privința Legii de modificare a Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, aceasta a fost retrimisă Parlamentului pentru reluarea procedurii de punere în acord. În urma adoptării ei de către Parlament după punerea de acord, aceasta se află în prezent în control al constituționalității, ca urmare a sesizărilor formulate de Înalta Curte de Casație și Justiție și de un număr de 97 deputați.

Astfel, parcursul celor două inițiative legislative nu mai este unul simultan, motiv pentru care trimiterea realizată de Legea de modificare și completare a Legii nr. 304/2004 la o dispoziție al cărui orizont de intrare în vigoare este unul incert, încalcă în mod evident principiul legalității consacrat de art. 1 alin. (5) din Constituție, așa cum acesta a fost dezvoltat în jurisprudența Curții Constituționale.

Așadar, chiar dacă procedura de modificare a celor două legi a fost declanșată simultan, numai publicarea lor în aceeași zi și intrarea lor în vigoare concomitent ar putea fi varianta în care principiul legalității este respectat. Pentru evitarea intrării în vigoare a unei legi ce conține referiri la o normă inexistentă este necesar ca legiuitorul să realizeze modificările ce se impun cu privire la art. I pct. 28 din legea transmisă la promulgare.

La art. 54 alin. (1¹) din Legea nr. 304/2004 se introduc completurile de 2 judecători pentru soluționarea contestațiilor împotriva hotărârilor pronunțate în

materie penală de judecatorii de drepturi și libertăți și judecatorii de cameră preliminară de la judecatorii și tribunale, cât și pentru contestațiile, dar și pentru contestațiile formulate împotriva hotărârilor pronunțate în timpul judecății în materie penală, de judecatorii și tribunale, în primă instanță. În același timp, la art. I pct. 30 se instituie regula generală conform căreia apelurile și recursurile se judecă în complet format din 3 judecatori, cu excepția cazurilor în care legea prevede altfel.

Așa cum s-a arătat și anterior cu privire la modificările aduse prin art. I pct. 14 din legea transmisă la promulgare, efectul combinat al acestor dispoziții semnifică, în fapt, reducerea numărului completurilor de judecată și prelungirea termenelor de soluționare a cauzelor. Semnalăm că în lipsa unui studiu de impact, astfel de dispoziții pot conduce la crearea unui blocaj în funcționarea sistemului de justiție, prin raportare la resursele umane existente și încărcătura actuală a instanțelor.

12. Art. I pct. 35 transferă competența de soluționare a contestațiilor referitoare la intervenția procurorilor ierarhic superiori în activitatea procurorilor de caz de la Plenul C.S.M la Secția pentru procurori a acestuia. În plus, se introduce posibilitatea infirmării soluțiilor date de către procurorul ierarhic superior nu doar pentru nelegalitate, ci și pentru netemeinicie. Potrivit art. 132 alin. (1) din Constituție referitor la statutul procurorilor, „*Procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic, sub autoritatea Ministrului Justiției*”.

Potrivit art. 6 pct.2 din Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției, adoptată la New York la 31 octombrie 2003, ratificată de România prin Legea nr.365/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.903 din 5 octombrie 2004 „*Fiecare stat parte acordă organismului sau organismelor menționate la paragraful 1 al prezentului articol independența necesară, conform principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, pentru a permite exercitarea eficientă a funcțiilor lor la adăpost de orice influență nedorită.*”

Prin transferarea competenței de soluționare a contestațiilor referitoare la intervenția procurorilor ierarhic superiori în activitatea procurorilor de caz, de la Plenul C.S.M. (format nu doar din membri aleși ai corpului magistraților, ci și din membri de drept sau din reprezentanți ai societății civile) la Secția pentru procurori a C.S.M. se diminuează o garanție pentru funcționarea independentă a procurorilor,

altfel spus „*pentru exercitarea funcțiilor lor la adăpost de orice influență nedorită*”. În acest fel, se aduce atingere art. 11 alin. (1) din Constituție prin care statul român se obligă să își îndeplinească cu bună credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte.

Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, ca o garanție a respectării principiilor legalității și imparțialității, Constituția a consacrat și principiul unității de acțiune a membrilor Ministerului Public, sub forma controlului ierarhic. „*Prin aplicarea principiului controlului ierarhic, se asigură îndeplinirea de către toți procurorii din sistemul Ministerului Public a funcției lor de reprezentare a intereselor întregii societăți, altfel spus, exercitarea atribuțiilor de autoritate publică de către acesta, fără discriminare și fără părtinire. În virtutea acestui principiu, Ministerul Public este conceput ca un sistem piramidal, în care măsurile de aplicare a legii adoptate de procurorul ierarhic superior sunt obligatorii pentru procurorii din subordine, ceea ce conferă substanțialitate principiului exercitării ierarhice a controlului în cadrul acestei autorități publice*” (Decizia nr. 345/2006).

Posibilitatea prevăzută pentru procurori de a contesta la Consiliul Superior al Magistraturii o înfirmare realizată de către un procuror ierarhic superior reprezintă, de fapt, expresia principiilor statuate de art. 132 alin. (1) din Constituție. Curtea a statuat în jurisprudența sa, că în forma actuală, „*principiul subordonării ierarhice, specific Ministerului Public, nu contravine principiului constituțional al imparțialității*” în cazul în care procurorul participă la judecarea plângerilor formulate împotriva rezoluțiilor sau ordonanțelor date de superiorul său ierarhic (Decizia nr. 1273/2010).

Cu toate acestea, introducerea unui nou caz de înfirmare a soluției procurorului, cel al netemeinicii, presupune o apreciere subiectivă asupra unor aspecte de oportunitate din partea procurorului ierarhic superior, realizată în lipsa unor criterii obiective. Dacă în cazul evaluării legalității soluțiilor adoptate de procuror, procurorul ierarhic superior trebuie să se raporteze de fiecare dată la norme aflate în vigoare, în cazul în care procurorul ierarhic superior realizează o evaluare a temeinicii unei măsuri, modificarea adusă textului de lege nu instituie niciun criteriu obiectiv care ar putea ghida această evaluare. Așa cum a reținut Curtea Constituțională, principiul unității de acțiune și subordonarea ierarhică reprezintă o garanție a respectării celorlalte două principii care guvernează

activitatea procurorilor, cel al legalității și al imparțialității. (Decizia nr. 1.503/2010).

Potrivit art. 328 alin. (1) din Codul de procedură penală *„rechizitoriul este verificat sub aspectul legalității și temeiniciei de prim-procurorul parchetului sau, după caz, de procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel, iar când a fost întocmit de acesta, verificarea se face de procurorul ierarhic superior”*. Un alt caz în care soluția dispusă de procuror poate fi verificată din punctul de vedere al netemeiniciei este soluția de renunțare la urmărirea penală, conform art. 318 alin. (10) din Codul de procedură penală. Or, modificarea a cărei reexaminare se solicită are o formulare generică, făcând referire la *„soluțiile adoptate de procuror”*, ce implică o sferă mai largă a actelor procurorilor de caz și afectează o garanție a independenței acestora.

Distinct de aceste aspecte de neconstituționalitate, în Raportul cu privire la Standardele Europene referitoare la sistemul judiciar adoptat de Comisia de la Veneția în anul 2010, la pct. 31 se arată că în sistemul ierarhic al organizării activității procurorilor, independența acestora se traduce prin faptul că în exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege, aceștia nu trebuie să obțină o aprobare a superiorului, nici o confirmare a acestuia. Lipsa unei interferențe din partea procurorului ierarhic superior reprezintă o garanție pentru îndeplinirea corespunzătoare a atribuțiilor prevăzute de lege pentru procurorul de caz, așa cum și Comisia de la Veneția susține în documentul anterior amintit. În pct. 32 din același raport, Comisia de la Veneția arată că *„lipsa oricărei interferențe în activitatea procurorului pe toată durata procedurilor implică o absență a oricărei presiuni externe, cât și a presiunilor venite chiar din interiorul Ministerului Public”*. Se apreciază că astfel de garanții includ și aspectele privind managementul cauzelor sau procesul de luare a deciziilor. Prin urmare - pentru consolidarea independenței funcționale a procurorilor și a progresului făcut de România, prin prisma angajamentelor sale internaționale cu privire la independența justiției - considerăm că principiul subordonării ierarhice nu poate fi dezvoltat în contra spiritului legii și a intenției legiuitorului constituant, prin stabilirea posibilității infirmării soluțiilor pentru motive de netemeinicie, fără a aduce atingere art. 132 alin. (1) și art. 131 alin. (1) referitor la statutul procurorilor și la rolul Ministerului Public.

Așadar, pentru consolidarea progresului făcut de România în ceea ce privește independența justiției, dar mai ales pentru a evita posibilitatea exercitării

unor influențe politice asupra procurorilor, apreciem necesară renunțarea la această soluție legislativă.

13. Art. I pct. 38 din legea transmisă la promulgare transferă competența C.S.M. de a solicita ministrului justiției exercitarea controlului asupra procurorilor, de la Plenul acestuia la Secția pentru procurori. Așa cum am subliniat anterior, solicitarea de exercitare a controlului asupra procurorilor este strâns legată de rolul de garant al independenței justiției conferit organului colectiv al C.S.M.

În același timp, prin acordarea posibilității ministrului justiției, care este membru al Guvernului, numit și susținut de un partid politic, de a da îndrumări scrise cu privire la măsurile ce trebuie luate *„pentru prevenirea și combaterea eficientă a criminalității”* (art. 69 alin. 3 teza finală), dar în special prin punerea procurorilor sub controlul ministrului justiției (69 alin. 1), fără a defini în niciun fel aceste atribuții, se creează posibilitatea intervenirii în activitatea judiciară a procurorilor într-o manieră care să aducă atingere independenței funcționale a acestora. Acest efect este unul susținut și de introducerea posibilității ca soluțiile procurorului de caz să fie infirmate de către procurorul ierarhic superior pentru netemeinicie.

Aceste dispoziții vin în contradicție cu dispozițiile art. 64 alin. (2) teza I din legea a cărei reexaminare se solicită, ce prevăd că *„în soluțiile dispuse, procurorul este independent, în condițiile prevăzute de lege”*. Însă, *„condițiile prevăzute de lege”* nu pot să anuleze această independență funcțională a procurorului, fără ca în acest fel să se aducă atingere prevederilor art. 131 alin. (1) și art. 132 alin. (1) din Constituție.

În plus, în jurisprudența sa recentă (Decizia nr. 358/2018, par. 92), Curtea a arătat că *„activitatea judiciară pe care un procuror o desfășoară în concret, într-o anumită cauză penală nu are legătură cu autoritatea ministrului justiției, acestea fiind două probleme distincte”*. În aceeași decizie, Curtea a reținut, prin raportare la standardele Comisiei de la Veneția că *„aplicarea unei politici nu presupune în niciun caz existența unor ordine precise date personal procurorilor într-un anumit dosar. Fiecare dintre aceștia își menține libertatea deciziei, dar în cadrul circularilor ministeriale care determină principalele orientări ale politicii judiciare a statelor”*. De asemenea, în aceste considerente s-a arătat că *„în aprecierea modului în care aceasta trebuie să se aplice cazurilor individuale, fiecare procuror trebuie să fie independent [Avizul Comisiei de la Veneția nr.*

169/2001 privind legea de revizuire a Constituției României, adoptat la cea de-a 51-a sa reuniune plenară din 5-6 iulie 2002, paragraful 62]”.

Prin aceeași decizie, Curtea a subliniat că *„actele procurorului în situații individuale/concrete ale activității sale judiciare nu sunt supuse niciunui control al ministrului justiției, ci procurorului ierarhic superior sau instanței judecătorești competente, după caz, tocmai pentru că autoritatea ministrului justiției nu vizează și se delimitează de această ipoteză”*.

Prin raportare la aceste considerente, în lumina recentei jurisprudențe a Curții Constituționale și dat fiind faptul că art. I pct. 38 din legea transmisă la promulgare nu detaliază ce presupune *„exercitarea controlului”* de către ministrul justiției și nici nu realizează distincția între îndrumările scrise date de ministrul justiției și libertatea procurorilor de a aprecia modul în care respectivele îndrumări *„pentru prevenirea și combaterea eficientă a criminalității”* sunt aplicabile unui caz concret. Prin faptul că norma în cauză conferă o marjă largă de apreciere a sferei actelor pe care le ministrul justiției le poate dispune în exercițiul autorității sale, apreciem necesară reexaminarea textului în discuție, astfel încât să se garanteze independența procurorilor, precum și conformitatea cu cele statuate de Curtea Constituțională.

14. Art. I pct. 40 din lege reglementează o creștere a vechimii necesare unui procuror sau judecător pentru a putea fi numit într-o funcție de procuror în cadrul Direcției de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (DIICOT), de la 6 la 8 ani. În condițiile în care, conform modificărilor aduse Legii nr. 303/2004, magistrații vor putea să se pensioneze chiar înainte de împlinirea vârstei de 60 ani, dacă au o vechime de 20 de ani în magistratură, creșterea condițiilor de vechime pentru a ocupa o funcție de procuror în cadrul DIICOT nu este o măsură oportună. Acest lucru va afecta în mod direct baza de selecție pentru această structură specializată a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cu consecințe asupra volumului de activitate aferent fiecărui procuror. Aceleași argumente sunt valabile și pentru art. I pct. 43, potrivit căruia vechimea pentru numirea în funcția de procuror la Direcția Națională Anticorupție (DNA), crește de la 6 ani la 8 ani.

În același timp, măsuri precum creșterea duratei cursurilor de formare profesională a auditorilor de justiție de la 2 la 4 ani sau creșterea duratei stagiului de la 1 la 2 ani contribuie la amplificarea acestui efect, respectiv de creștere a

deficitului de procurori care îndeplinesc condițiile legale pentru a putea fi numiți într-o funcție de procuror DNA sau DIICOT, aspect ce poate conduce la un blocaj în funcționarea acestor instituții.

15. Art. I pct. 43 din legea transmisă la promulgare introduce, la modificările aduse art. 87 alin. (8) din Legea nr. 304/2004, avizul conform al Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii în ceea ce privește revocarea procurorilor numiți în cadrul Direcției Naționale Anticorupție, în cazul exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției sau în cazul aplicării unei sancțiuni disciplinare.

Conform art. 62 alin. (1) din Legea nr. 304/2004, *procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiilor legalității, imparțialității și controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției*. Conform art. 64 din același act normativ, *„Dispozițiile procurorului ierarhic superior, date în scris și în conformitate cu legea, sunt obligatorii pentru procurorii din subordine”*. Introducerea avizului conform al Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii poate conduce la situații în care, deși unui procuror DNA i-au fost aplicate sancțiuni disciplinare sau și-a exercitat în mod necorespunzător atribuțiile specifice funcției, Secția pentru procurori să decidă menținerea lui în funcție, în dezacord cu intenția de revocare a acestuia, prin ordin al procurorului-șef DNA. O astfel de soluție ar fi contrară legii și ar lăsa fără conținut dispozițiile referitoare la cazurile de revocare, creând chiar disfuncționalități manageriale în cadrul DNA. O astfel de soluție afectează și principiul subordonării ierarhice a procurorilor, dar fiind faptul că procurorul-șef al DNA este cel mai în măsură să cunoască exercitarea corespunzătoare sau nu a atribuțiilor de serviciu.

16. Art. I pct. 45 introduce după articolul 88 o nouă secțiune ce reglementează Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție - cuprinzând art. 88¹-88⁹. Prin Decizia nr. 33/2018, Curtea Constituțională a respins ca neîntemeiate, criticile de neconstituționalitate referitoare la: (i) efectele pe care instituirea acestei noi structuri de parchet o are asupra competențelor altor structuri deja existente, (ii) reglementarea unor norme care țin de statutul procurorului, (iii) crearea unui regim discriminatoriu, neîntemeiat pe criterii obiective și raționale, (iv) modul de reglementare a instituției procurorului șef al acestei secții sau (v) competența procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție de

a soluționa conflictele de competență ivite între structurile Ministerului Public. Totodată, instanța constituțională a arătat că legiuitorul a instituit o serie de dispoziții derogatorii de la statutul judecătorilor și procurorilor prevăzut de Legea nr. 303/2004, iar normele de drept care prezintă caracter de specificitate *„nu afectează constituționalitatea acestei din urmă legi, care este, deopotrivă, o lege organică, deci cu aceeași forță juridică cu legea care constituie dreptul comun în materie”*.

Articolul 131 alin. (1) din Constituție a consacrat rolul Ministerului Public, în sensul că acesta *„reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor”*. Conform jurisprudenței Curții Constituționale, rolul Ministerului Public implică un rol esențial al procurorului în activitatea judiciară, cel de reprezentant al intereselor generale ale societății, de apărător al ordinii de drept, precum și al drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor.

În Decizia nr. 76/2015, Curtea Constituțională a detaliat formele concrete prin care Ministerul Public își poate îndeplini rolul de reprezentant al interesului social, general și public, arătând că acestea *„constau, potrivit art. 63 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, în: efectuarea urmăririi penale în cazurile și în condițiile prevăzute de lege, conducerea și supravegherea activității de cercetare penală a poliției judiciare, precum și conducerea și controlul altor organe de cercetare penală, sesizarea instanțelor judecătorești pentru judecarea cauzelor penale, potrivit legii, exercitarea acțiunii civile, în cazurile prevăzute de lege, participarea, în condițiile legii, la ședințele de judecată, exercitarea căilor de atac împotriva hotărârilor judecătorești, în condițiile prevăzute de lege, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale minorilor, ale persoanelor puse sub interdicție, ale dispăruților și ale altor persoane, în condițiile legii, acționarea pentru prevenirea și combaterea criminalității, sub coordonarea ministrului justiției, pentru realizarea unitară a politicii penale a statului, studierea cauzelor care generează sau favorizează criminalitatea, sens în care elaborează și prezintă ministrului justiției propuneri în vederea eliminării acestora, precum și pentru perfecționarea legislației în domeniu, verificarea respectării legii la locurile de deținere preventive, precum și în exercitarea oricăror altor atribuții prevăzute de lege”*.

Data fiind competența Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, pentru atingerea acestor obiective de ordine publică și respectarea rolului

Ministerului Public, este necesar ca legiuitorul să creeze condițiile optime pentru ca structurile de parchet din cadrul Ministerului Public să fie funcționale și să își poată îndeplini misiunea. O situație în care, deși formal, structurile de parchet există, dar ele nu ar dispune de resursele necesare pentru a-și îndeplini misiunea constituțională ar încălca în mod evident rolul pe care legiuitorul constituant l-a prevăzut pentru acestea, cu consecințe directe ce țin de drepturile și libertățile cetățenilor.

În situația de față, limitarea numărului de procurori la 15, prin lege, contravine chiar rolului Ministerului Public, legiuitorul creând o structură deosebit de suplă prin raportare la competențele atribuite și prin raportare la importanța cauzelor pe care le instrumentează. În opinia noastră, limitarea, prin lege, a numărului de posturi la 15 procurori fragilizează chiar de la început buna funcționare și chiar independența funcțională a Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție.

Chiar dacă potrivit art. 88² alin. (4) numărul de posturi poate fi modificat, *„în funcție de volumul de activitate, prin ordin al Procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție”*, adoptarea legii în această formă contravine posibilității acestei structuri de a îndeplini rolul constituțional al Ministerului Public.

În prezent, conform art. 134 din Legea nr. 304/2004, *„Numărul maxim de posturi pentru instanțe și parchete se stabilește prin hotărâre a Guvernului, la propunerea ministrului justiției, cu avizul Consiliului Superior al Magistraturii”*. Avizul Consiliului Superior al Magistraturii în cazul stabilirii numărului maxim de posturi pentru instanțe și parchete prin hotărâre a Guvernului reprezintă o garanție de asigurare a unor condiții optime și a unui număr suficient de posturi pentru ca instanțele sau parchetele să își poată desfășura în mod optim activitatea, conform dispozițiilor constituționale. O consecință a acestui aspect o reprezintă faptul că se ajunge la imposibilitatea procurorilor de a se specializa în fiecare categorie de infracțiuni reglementate de legislația în vigoare. Specializarea presupune experiență profesională, pe lângă o cunoaștere amănunțită a unei materii la nivel teoretic.

De asemenea, având în vedere numărul mare de sesizări împotriva magistraților, în care organele de cercetare penală trebuie să efectueze minime cercetări, chiar și în cazul celor nefondate și faptul că în prezent aceste sesizări sunt cercetate de către un număr de peste 150 de procurori din cadrul a 19 unități de parchet (Parchetele de pe lângă Curțile de Apel, Parchetul de pe lângă Înalte Curte

de Casație și Justiție, DIICOT și DNA), este evident că va fi afectată calitatea activității de urmărire penală a procurorilor din cadrul Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție și rolul constituțional al Ministerului Public.

Competența Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție este una personală, vizând atât magistrații, cât și alte persoane cercetate alături de aceștia în respectivele cauze. În plus, procurorii din această secție vor trebui să instrumenteze orice tip de infracțiune, atât timp cât aceasta este săvârșită de o persoană având calitatea menționată de lege.

Disponerea structurii unice în Municipiul București, unde cei 15 procurori își vor desfășura activitatea, presupune obligarea magistraților cercetați la un efort mult mai mare față de alte categorii de persoane: deplasarea pe distanțe mari la audieri în timpul programului de lucru, în altă localitate, suportarea de cheltuieli excesive, aspecte de natură să afecteze chiar buna organizare a apărării de către respectivul magistrat. Mai mult, modalitatea de numire a procurorului-șef, dar și cea a celorlalți 14 procurori pentru care proba interviului are o pondere de 60% nu prezintă suficiente garanții pentru un proces de selecție derulat într-un mod imparțial, aspect de natură să se reflecte și în derularea activității acestei secții.

Această secție are competența exclusivă de a efectua urmărirea penală pentru infracțiunile săvârșite de judecători și procurori, inclusiv judecătorii și procurorii militari și cei care au calitatea de membri ai Consiliului Superior al Magistraturii. Crearea acestei secții, motivată de inițiatori prin necesitatea combaterii infracționalității în rândul judecătorilor și procurorilor a declanșat reacții importante din partea corpului magistraților, a Consiliului Superior al Magistraturii, a partenerilor externi ai României și a societății civile.

Rapoartele de activitate ale Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, precum și cele ale Direcției Naționale Anticorupție arată că numărul infracțiunilor săvârșite de persoane care au calitatea de magistrat este unul redus. Din această perspectivă apreciem că nu există un fundament obiectiv reprezentat de o problemă specială a infracționalității în rândul magistraților care să justifice crearea unei structuri distincte având o competență personală în activitatea sa. Deși reglementarea normelor privind structura instanțelor de judecată, secțiile și completurile specializate din cadrul acestora sau compunerea completurilor de judecată intră în marja legiuitorului de apreciere, iar aceste aspecte sunt aplicabile și în cazul structurilor de parchete, considerăm că această măsură nu este una

oportună prin raportare la progresele făcute de România în lupta împotriva corupției, asigurării unui cadru stabil și lipsit de ingerințe asupra activității judecătorilor și procurorilor.

Totodată, dispozițiile cuprinse în noua reglementare stabilesc norme derogatorii de la Legea nr. 303/2004 în ceea ce privește statutul procurorilor, sub aspectul numirii procurorului șef de secție, a delegării sau detașării procurorilor în această secție. Pentru respectarea normelor de tehnică legislativă considerăm este că astfel de prevederi ar trebui să se regăsească în Legea nr. 303/2004, dat fiind faptul că potrivit art. 14 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă *„Reglementările de același nivel și având același obiect se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ”*. Acest aspect a fost reținut și de Curtea Constituțională în Decizia nr. 33/2018 par. 133 care, deși a stabilit că nu este o problemă de neconstituționalitate, statuează că *„este preferabil ca normele privind statutul și cariera procurorilor să se regăsească în mod unitar cuprinse într-un singur act normativ, respectiv Legea nr. 303/2004”*. În consecință, pentru respectarea unei unități de reglementare este necesar ca dispozițiile care vizează elemente ce țin de statutul judecătorilor și procurorilor să fie reglementate în actul normativ de bază, nu în legea organizării judiciare.

Art. 88¹ generează o suprapunere de competențe ale structurilor existente cu noile competențe atribuite Secției pentru Investigarea Infraacțiunilor din Justiție, ceea ce poate genera o serie de dificultăți reale în buna desfășurare a activității acestor entități. Conform art. 88¹ din legea transmisă la promulgare, Secția pentru Investigarea Infraacțiunilor din Justiție *„are competența exclusivă de a efectua urmărirea penală pentru infracțiunile săvârșite de judecători și procurori, inclusiv judecătorii și procurorii militari și cei care au calitatea de membri ai Consiliului Superior al Magistraturii”*. Astfel, noua secție va prelua din atribuțiile Direcției Naționale Anticorupție și din cele ale Direcției de Investigare a Infraacțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism. Această preluare a activității de la cele două structuri amintite va avea un efect direct și asupra calității desfășurării activității de urmărire penală, dat fiind faptul că procurorii din cele două structuri ale Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sunt procurori specializați.

Un argument în plus este dat de faptul că măsura de înființare a acestei secții afectează în mod direct o structură cu rezultate notabile, recunoscute chiar de către Comisia Europeană și alți parteneri externi. În ultimul său raport privind progresele

înregistrare de România în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare (noiembrie 2017), Comisia Europeană arată că *„în general, o evaluare pozitivă a progreselor realizate în cadrul obiectivului de referință nr. 3 (combaterea corupției la nivel înalt) se bazează pe o Direcție Națională Anticorupție independentă, care să fie în măsură să își desfășoare activitățile cu toate instrumentele pe care le are la dispoziție și să continue să înregistreze rezultate”*. În acest raport se arată că Direcția Națională Anticorupție a continuat să înregistreze rezultate în ciuda faptului că s-a confruntat cu o presiune puternică. Mai mult, Comisia Europeană arată că *„în cazul apariției unor presiuni cu efecte negative asupra luptei împotriva corupției, Comisia s-ar putea vedea obligată să reevalueze această concluzie”*. Potrivit Deciziei nr. 33/2018, par. 128 *„împrejurarea că, în urma înființării acestei noi structuri cu competențe proprii de investigare, o structură de parchet preexistentă pierde o parte dintre competențele sale legale nu constituie o problemă de constituționalitate”*. Așadar, Curtea Constituțională a arătat că astfel de decizii sunt la latitudinea legiuitorului, însă eliminarea unor competențe ale unei structuri a cărei eficiență a fost dovedită și apreciată nu doar pe plan intern, ci și internațional nu se justifică.

Mai mult, faptul că Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție își păstrează competența de urmărire penală și în situația în care alături de magistrați sunt cercetate și alte persoane poate crea premisele unor conflicte de competență cu oricare dintre structurile de parchet din România.

Totodată, alin. (4) al art. 88¹ reglementează modalitatea de numire a procurorului-șef de secție, respectiv de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, în urma unui concurs.

Potrivit art. 54 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor: *„Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prim-adjunctul și adjunctul acestuia, procurorul șef al Direcției Naționale Anticorupție, adjuncții acestuia, procurorii șefi de secție ai acestor parchete, precum și procurorul șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism și adjuncții acestora sunt numiți de Președintele României, la propunerea ministrului justiției, cu avizul Consiliului Superior al Magistraturii, dintre procurorii care au o vechime minimă de 10 ani în funcția de judecător sau procuror, pe o perioadă de 3 ani, cu posibilitatea reînvestirii o singură dată”*.

Art. 88³ reglementează modalitatea și procedura de numire a procurorului șef al Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, care se realizează prin concurs. Concursul constă în prezentarea unui proiect referitor la exercitarea atribuțiilor specifice funcției de conducere respective, depunerea unui CV și a altor documente relevante, precum și susținerea unui interviu. Comisia de concurs este formată din 3 judecători și un procuror dintre membrii Secției pentru judecători, respectiv Secției pentru procurori din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii. Pentru evitarea unor situații de blocaj în luarea deciziilor, apreciem că în derularea procedurii de selecție Comisia de concurs ar trebui să fie formată dintr-un număr impar de membri.

Art. 88⁵ reglementează condițiile pentru încadrarea procurorilor în cadrul Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, condiții care sunt aplicabile și procurorului șef al acestei secții pentru înscrierea la concurs. Potrivit alin. (5) al acestui articol, acest concurs constă într-un interviu, o evaluare a activității din ultimii 5 ani și o evaluare a unor acte profesionale întocmite de candidați în ultimii 3 ani de activitate. Dintre aceste trei componente ale concursului, proba interviului, cea care implică cele mai mari riscuri ale unor decizii subiective, are o pondere de 60% din punctajul final, motiv pentru care apreciem că Parlamentul ar trebui să diminueze această pondere a interviului în procesul de selecție.

În același timp, evaluarea activității din ultimii 5 ani este realizată de Inspekția Judiciară, iar din cele 20 de puncte maxime ce pot fi acordate pentru această probă, punctajul minim pentru a fi declarat admis la concurs este de 15 puncte, în timp ce pentru celelalte probe punctajul minim pentru a fi declarat admis la concurs este de 25 de puncte din 60 în cazul interviului sau de 10 din 20 în cazul evaluării unor acte profesionale întocmite de candidați în ultimii 3 ani. Așadar, există o diferență vizibilă între aceste praguri, motiv pentru care apreciem că un candidat poate fi foarte ușor descalificat din concurs de către Inspekția Judiciară, dat fiind pragul minim ridicat necesar în proba de „*verificare a activității din ultimii 5 ani*”.

În plus, formularea extrem de generală prin folosirea sintagmei „*verificarea activității*” și perioada de 5 ani vizată în cadrul acestei probe lasă o marjă mult prea mare de apreciere Inspekției Judiciare în a stabili ce anume verifică și în ce mod, care sunt criteriile sau care este metodologia. Deși art. 88⁵ alin. (7) arată că „*punctajul se acordă în urma unei analize ce va avea în vedere inclusiv durata și*

complexitatea cauzelor lucrate de procuror, rata de achitări, restituiri, condamnări, eventualele sesizări făcute din partea persoanelor cercetate și soluțiile date la acestea”, nu este clar care este ponderea acestora, toate detaliile procedurale rămânând la libera apreciere a celor 2 procurori și 2 judecători desemnați de Plenul C.S.M. și propuși de inspectorul-șef al Inspecției Judiciare. În baza acestor argumente, apreciem că este necesară o reexaminare a dispozițiilor amintite, în sensul reducerii elementelor subiective din această procedură deosebit de importantă.

17. Art. I pct. 59 stabilește că Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii avizează propunerea ministrului justiției și a președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție privind numărul maxim de posturi pentru Înalta Curte de Casație și Justiție, număr ce se stabilește prin hotărâre de Guvern.

Potrivit dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 24/2000: *„(1) În cazurile prevăzute de lege, în faza de elaborare a proiectelor de acte normative inițiatorul trebuie să solicite avizul autorităților interesate în aplicarea acestora, în funcție de obiectul reglementării”*.

Dispozițiile art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii prevăd că *„Plenul Consiliului Superior al Magistraturii avizează proiectele de acte normative ce privesc activitatea autorității judecătorești”*, iar conform art. 32 alin. (1) din aceeași lege: *„(1) În cazurile în care legea prevede avizul conform, aprobarea sau acordul Consiliului Superior al Magistraturii, punctul de vedere emis de acesta este obligatoriu. Dacă legea prevede consultarea sau avizul Consiliului Superior al Magistraturii, punctul de vedere emis de acesta nu este obligatoriu.”*

Așadar, atât normele de tehnică legislativă, cât și dispozițiile Legii nr. 317/2004 prevăd faptul că avizul este solicitat autorităților competente, în funcție de obiectul reglementării. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a arătat că *„această competență a Consiliului Superior al Magistraturii este una legală, acordată prin voința Parlamentului în temeiul textului constituțional al art. 134 alin. (4), potrivit căruia "Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește și alte atribuții stabilite prin legea sa organică, în realizarea rolului său de garant al independenței justiției" (Decizia nr. 3/2014). În aceeași decizie, Curtea Constituțională a arătat că „indiferent că este vorba de o competență acordată prin*

lege sau direct prin textul Constituției, autoritățile sunt obligate să o aplice și să o respecte în virtutea art. 1 alin. (5) din Constituție.”

Curtea Constituțională a clarificat și sfera de cuprindere a sintagmei „*acte normative ce privesc activitatea autorității judecătorești*”, aceasta vizând numai „*actele normative care privesc în mod direct organizarea și funcționarea autorității judecătorești, precum modul de funcționare al instanțelor, cariera magistraților, drepturile și obligațiile acestora etc.*” (Decizia nr. 901/2009).

Așadar, atât timp cât Consiliul Superior al Magistraturii, prin Plenul său, are competența legală ca în realizarea rolului său de garant al independenței justiției să avizeze actele normative care vizează domeniul său de competență, atribuirea acestei competențe Secției pentru judecători în cazul hotărârii de Guvern care stabilește numărul maxim de posturi pentru Înalta Curte de Casație și Justiție contravine rolului constituțional.

18. Art. I pct. 61 din legea transmisă la promulgare modifică art. 135 din Legea nr. 304/2004, eliminând avizul conform al Consiliului Superior al Magistraturii la stabilirea statelor de funcții și de personal pentru curțile de apel, tribunale, tribunale specializate și judecătorii, în noua formă acestea stabilindu-se prin ordin al ministrului justiției.

Independența justiției, în dimensiunea sa instituțională, presupune și asigurarea unor condiții optime pentru desfășurarea activității în cadrul instanțelor, inclusiv sub aspectul schemelor de personal și asigurarea unui număr suficient de judecători și personal auxiliar, raportat la volumul de activitate. În Decizia nr. 33/2018, par. 184, Curtea Constituțională a menționat că „*legiuitorul nu a înlăturat controlul Consiliului Superior al Magistraturii asupra structurii de personal al instanțelor și parchetelor, ca garanție a independenței funcționale a judiciarului față de executiv, ci, dimpotrivă, a stabilit avizul conform al acestei autorități cu privire la actul relevant din punctul de vedere al dimensionării instanțelor și parchetelor, respectiv schema de personal*”. Așadar, chiar dacă majorarea sau reducerea schemelor de personal pentru aceste instanțe și parchete se aprobă cu avizul conform al secțiilor corespunzătoare ale Consiliului Superior al Magistraturii, apreciem că este necesar ca și în stabilirea statelor de funcții să fie implicat C.S.M., având în vedere rolul său constituțional de garant al independenței justiției.

19. Art. III alin. (2) din legea a cărei reexaminare se solicită menționează că de îndată ce Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție este operațională, cauzele de competența sa înregistrate la orice structură de parchet și nesoluționate până la data la care Secția este operațională sunt transmise acesteia. Același art. III, la alin. (1) prevede: „*Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție începe să funcționeze în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi*”. Apreciem că legiuitorul trebuie să clarifice momentul la care Secția devine operațională, precum și modalitatea concretă de constatare a acestei împrejurări, având în vedere obligația structurilor de parchet de a înainta cauzele de competența acestei Secții din momentul prevăzut de art. III alin. (2).

Față de argumentele expuse mai sus și având în vedere competența legislativă exclusivă a Parlamentului, vă solicităm reexaminarea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară.

**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS - WERNER IOHANNIS**